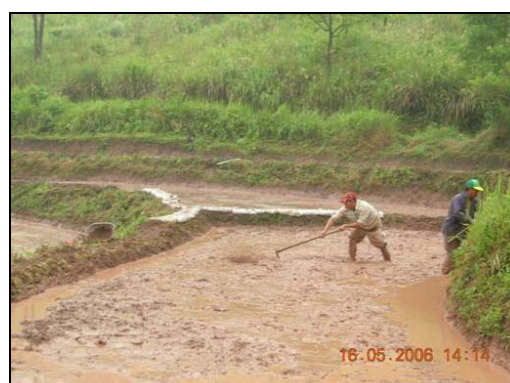

โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่

ตามพระราชดำริ บ้านหนองห้า

ตำบลร่มเย็น อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา

พระราชดำริ

เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2545 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระราชดำริที่จะให้ราษฎรเหล่านั้นเข้ามาช่วยฟื้นฟูสภาพป่า เพื่ออนุรักษ์แหล่งต้นน้ำลำธาร โดยจะดำเนินการขอใช้พื้นที่ของกรมป่าไม้ จัดตั้งเป็น “โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่” และมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ จะให้การสนับสนุนการฝึกอบรมศิลปาชีพและปลูกฝังความรู้เรื่องการเกษตร การอนุรักษ์ธรรมชาติแก่ราษฎรที่จะเข้ามาอยู่ในพื้นที่ดังกล่าว ให้คนกับป่าอยู่ร่วมกันได้อย่างผสมกลมกลืน โดย “คนเป็นผู้พิทักษ์รักษาป่า ป่าให้ความร่มเย็น และเป็นแหล่งผลิตอาหารของคน”

ความเป็นมาของโครงการ

เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2545 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยพลอากาศเอก พระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรพื้นที่ชายแดนประเทศไทย ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว บริเวณยอดดอยห้วยน้ำลาว “บ้านเห่าหนองห้า” ตำบลร่มเย็น อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา พิกัด P.B.606524 ทรงพบว่า พื้นที่บริเวณดังกล่าวได้ถูกบุกรุกแผ้วถางป่าเป็นพื้นที่กว้างขวาง บางส่วนพบมีการปลูกพืชเสพติดประกอบกับการมีปัญหาด้านความมั่นคงตามแนวชายแดน สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้ทรงเชิญแม่ทัพภาคที่ 3 ผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา ผู้อำนวยการสำนักงานทหารพัฒนาภาคที่ 3 และคณะผู้ติดตามเข้าเฝ้าประชุมปรึกษาหารือในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยได้ดำเนินการขอใช้พื้นที่ของกรมป่าไม้จัดทำเป็น “โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่” และมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จะให้การสนับสนุนการฝึก อบรมศิลปาชีพ และควรปลูกฝังความรู้ด้านการเกษตรการอนุรักษ์ดินและทรัพยากรธรรมชาติแก่ราษฎรที่จะเข้ามาอยู่ในพื้นที่ดังกล่าว ให้คนกับป่าอยู่ร่วมกันได้อย่างผสมผสานกลมกลืน ให้คนเป็นผู้พิทักษ์ป่าไม้ให้ความร่มเย็น และเป็นแหล่งผลิตอาหารของคน โดยยึดถือแนวพระราชดำริระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อให้ราษฎรได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

บ้านหนองห้า เป็นพื้นที่ต้นน้ำที่สำคัญของห้วยน้ำญวน พื้นที่ป่าบริเวณนี้เป็นพื้นที่ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำและปริมาณน้ำมีความสำคัญต่อหมู่บ้าน ในตำบลร่มเย็น อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา สภาพโดยทั่วไปไม่มีทั้งไร่เลื่อนลอย ป่าเสื่อมโทรม ป่ากำลังฟื้นตัวและจะถูกไฟไหม้ทุกปี ก่อนเริ่มโครงการฯ ทำให้ต้นไม้ที่ไม่สามารถเจริญเติบโตกลับเป็นสภาพป่าไม้ดี หลังจากมีโครงการพระราชดำริบ้านเล็กในป่าใหญ่ตามพระราชดำริ ปัญหาเรื่องไฟป่าก็ไม่เกิดขึ้นอีกในพื้นที่เป็นปีที่ 2 จะสังเกตเห็นได้ว่าต้นไม้มีการเจริญเติบโตดี ผนวกกับจัดการพื้นที่โดยใช้หลักการจัดการลุ่มน้ำ ในลักษณะที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและชาวบ้านรอบๆ โครงการฯ ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ในการควบคุมดูแลไฟป่า อีกทั้งสภาพการทำลายป่าไม้ไม่ปรากฏให้เห็น พื้นที่บริเวณที่ทำไร่เลื่อนลอยบนต้นน้ำภูเขาสูง ก็ได้ทำการปลูกต้นไม้ทดแทนและบางส่วน มีการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำอย่างถูกต้องตามวิธีโดยการก่อสร้างคันคูรับน้ำขอบเขา เพื่อทำการเกษตรแบบยั่งยืน ซึ่งทั้งหมดนั้นทำให้ระบบนิเวศน์ในพื้นที่เริ่มปรับตัวไปในทางดี สภาพป่าก็จะสมบูรณ์ขึ้นเรื่อยๆ สัตว์ป่าก็กลับเพิ่มขึ้น สิ่งแวดล้อมในป่าก็เริ่มดีตามมา

นับว่าเป็นการเริ่มต้นที่ดี สำหรับบ้านเล็กในป่าใหญ่ พระราชดำริ ทำให้มองเห็นความเป็นไปได้ว่าคนสามารถอยู่คู่กับป่าไม้ และเพื่อให้เกิดความยั่งยืนจะต้องค่อยๆ ปรับระบบฐานความคิดของชาวบ้านในแต่ละเผ่าให้มีจิตสำนึกในการรักษาป่าซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการเรียนรู้

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. ให้คนอยู่กับป่าอย่างยั่งยืน
2. ปรับปรุงโครงสร้างของดินที่ดอนและที่ลุ่มนาข้าว
3. แก้ไขปัญหาลดการใช้สารเคมีในการทำการเกษตรบนพื้นที่สูง
4. พัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรให้ดีขึ้น

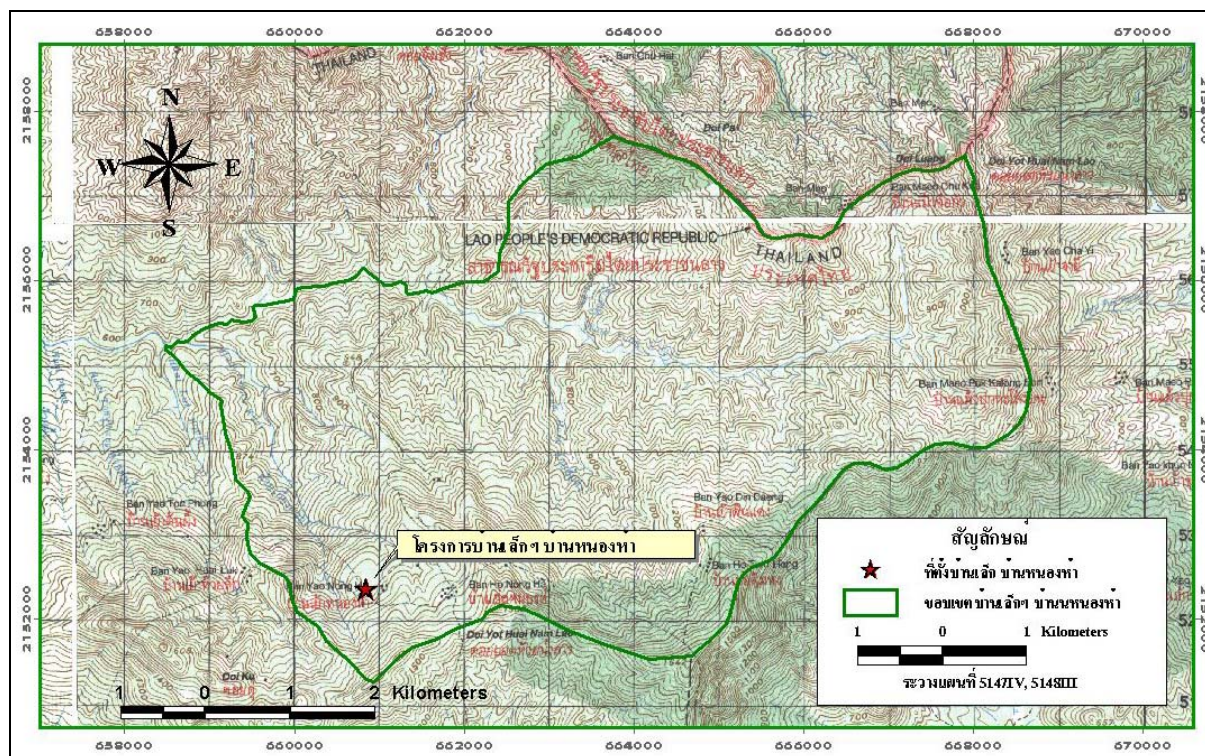
ที่ตั้งพื้นที่โครงการ

โครงการฯ ตั้งอยู่ที่บ้านหนองห้า ตำบลร่มเย็น อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ตั้งอยู่ระหว่างค่า พิกัด $x = 660776 - 660949$ และระหว่างค่าพิกัด $y = 2152267 - 2153718$ มีพื้นที่โครงการประมาณ 25,000 ไร่

แผนที่แสดงขอบเขต

โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ตามพระราชดำริ บ้านหนองห้า

ตำบลร่มเย็น อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินพะเยา และสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 7

สถานะข้อมูล : ไฟล์ดิจิทัล (shp.)

กิจกรรมที่มีการดำเนินงานโดยกรมพัฒนาที่ดิน

หน่วยงานรับผิดชอบ : สถานีพัฒนาที่ดินพะเยา และสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 7

- กิจกรรมดำเนินงาน :
- 1) การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ
 - 2) สาธิตการใช้ปุ๋ยพืชสด
 - 3) สาธิตการทำและการใช้ปุ๋ยหมัก/ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ